

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 27.03.1987, sp. zn. 4 Cz 13/87, ECLI:CZ:NS:1987:4.CZ.13.1987.1

Číslo: 5/1989

Právní věta: Umoření ztraceného nebo zničeného nákladního listu (§ 41 vyhlášky č. 132/1964 Sb. a § 549 odst. 1 zákona č. 101/1963 Sb.) nelze vylučovat poukazem na ustanovení § 51 not. ř.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 27.03.1987

Spisová značka: 4 Cz 13/87

Číslo rozhodnutí: 5

Číslo sešitu: 2-3

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Řízení před státním notářstvím

Předpisy: 95/1963 Sb. § 51 132/1964 Sb. § 41 101/1963 Sb. § 549

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Rozhodnutím Státního notářství pro Prahu 4 z 2. 2. 1984 byla k návrhu podniku zahraničního obchodu M. vydána vyhláška obsahující výzvu, aby se ten, kdo má mezinárodní nákladní list č. 07801 přihlásil do 1 roku u státního notářství, které vyhlášku vydalo, nebo u státního notářství, kde listina je, a aby podle možnosti listinu předložil nebo podal námitky protinávruhu s tím, že po marném uplynutí lhůty by byla listina na další návrh prohlášena za umořenou a řízení zastaveno.

Městský soud v Praze k odvolání dopravního podniku I. zrušil uvedené rozhodnutí státního notářství s tím, že mezinárodní nákladní list není listinou, jakou má na zřeteli ustanovení § 51 odst. 1 not. ř., kterou je třeba předložit k uplatnění práva.

Nejvyšší soud ČSR rozhodl o stížnosti pro porušení zákona, kterou podal generální prokurátor ČSR, tak že tímto usnesením odvolacího soudu byl porušen zákon.

Z odůvodnění:

Umořit lze ztracenou nebo zničenou listinu, kterou je třeba předložit k uplatnění práva (§ 51 odst. 1 not. ř.).

V projednávané věci odvolací soud nesprávně dospěl k závěru, že nákladní list používaný v mezinárodní železniční přepravě není listinou, kterou lze umořit podle ustanovení § 51 odst. 1 not. ř.

O nákladním listu v mezinárodní přepravě je v zákoně č. 101/1963 Sb., o právních vztazích v

mezinárodním obchodním styku (zákoníku mezinárodního obchodu), stanoveno, že dopravce je oprávněn žádat, aby mu odesílatel vydal písemné potvrzení o objednávce přepravy (nákladní list), a odesílatel je oprávněn žádat, aby mu dopravce písemně potvrdil příjem zásilky (§ 549 uvedeného zákona). Dopravce odpovídá za škodu na zásilce, jež na ní vznikla od jejího převzetí k přepravě až do vydání příjemci, ledaže ji dopravce nemohl odvrátit při vynaložení odborné péče (§ 599 téhož zákona).

Pro zásilku zboží podanou k přepravě přímým nákladním listem a přepravovanou po území nejméně dvou smluvních států platila v této věci Mezinárodní úmluva o přepravě zboží po železnicích (CIM) z 25. 2. 1961. Po otištění razítka je nákladní list důkazem o přepravní smlouvě (čl. 8, § 3 CIM). Druhops nákladního listu nemá povahu ani nákladního listu, který doprovází zásilku, ani konosamentu (čl. 8, § 5 CIM). Podává-li reklamaci odesílatel, musí předložit druhops nákladního listu; nemůže-li tak učinit, může podat reklamaci u železnice jen se souhlasem příjemce nebo jestliže dokáže, že příjemce odmítl přijmout zásilku. Podává-li reklamaci příjemce, musí předložit nákladní list, byl-li mu odevzdán. Nákladní list, druhops nákladního listu a jiné doklady, které oprávněný považuje za nutné připojit ke své reklamaci, musí být předloženy v originálech nebo v opisech, na žádost železnice řádně ověřených (čl. 41, § 3 a § 4 CIM).

Podstatou reklamace je především uplatnění nároku na náhradu škody, která na zásilce vznikla. V této věci šlo o návrh na umoření mezinárodního nákladního listu, který navrhovatel potřebuje podle požadavku pojišťovny k uplatnění nároku z pojistné smlouvy. Z těchto důvodů je nutno pokládat tento nákladní list za listinu, kterou je třeba předložit k uplatnění práva. Stejně je tomu i ve vnitrostátní železniční přepravě (§ 70 odst. 3 a § 72 odst. 3 vyhlášky č. 132/1964 Sb.). Protože zákon č. 101/1963 Sb. charakterizuje nákladní list nikoli jako cenný papír, ale jako písemné potvrzení o objednávce přepravy, které má povahu důkazního prostředku, je nutno tuto listinu považovat za nezbytnou k uplatnění práva (např. nároků z pojistné smlouvy). 1)

Z těchto důvodů nelze umoření ztraceného nebo zničeného nákladního listu vylučovat z řízení o umořování listin podle ustanovení § 50 a násl. not. ř.

Usnesením odvolacího soudu byl proto v této věci porušen zákon v ustanovení § 51 odst. 1 not. ř.

Poznámky pod čarou:

1) Srov. k tomu nyní i § 69 jednacního řádu státního notářství, vydaného instrukcí ministerstva spravedlnosti ČSR z 31. 7. 1986, č. 203/86-OD (uveřejněnou v částce 5/1986 Sbírký instrukcí a sdělení ministerstva spravedlnosti ČSR). V SSR srov. § 69 Spravovacieho poriadku pre štátne notárstva, vydaného instrukcí Ministerstva spravedlnosti SSR z 20. 10. 1986 č. 4135-1985-50, uveřejněnou v částce 5/1986 Zbierky inštrukcií a oznámení Ministerstva spravodlivosti SSR. Oznámení o vydání jednacního řádu pro státní notářství (Spravovacieho poriadku pre štátne notárstva) viz v částce 27/1986 Sbírký zákonů.